

Fr. 3/89

LINGROP, Stavs by, Västerhaninge

Så sent som på 1920-talet odlades lin på de allra flesta hemman inom nuvarande Haninge Kommun. I hemmen bereddes, spånns och vävdes det mesta som behövdes i hushållen enligt de textilinventeringar som då gjordes. Dessa resulterade fö i framtagandet av två sockendrakter, Västerhaninge respektive Österhaninge, vilka varit i bruk i mer än 50 år. Tyvärr ser man dessa två mycket trevliga sockendrakter numera alltför sällan användas.

Under de båda textilinventeringarna insamlades ett mycket stort material, som innehöll tygprover, solvnoter, garner m m. Som spånadsväxt odlades förutom lin, också hampa och även brännässlor (nättelduk) och lindbark togs tillvara. Idag fullföljs den gamla hemslöjden i hemmen genom hemslöjdsföreningen och hantverksföreningen, båda i Västerhaninge socken.

I visan med texten "Nu ska vi skörda linet idag ..." är inte alla de arbeten, som fordrades från det växande linet till färdig väv, omnämnda. De voro betydligt flera. Ett av delarbetena var torkning av det rötade linet. För detta användes linbastu eller också en s k lingrop. Den senare har också kallats "linrötegrop".

I Stavs by har en lingrop undersökts. Man grävde en grop intill ett brant berg och stensatte gropen. Över denna byggdes en ställning av slånor på vilken det rötade linet utbreddes. I botten på gropen eldades sedan med stora träkubbar så att det fuktiga linet torkades. Därefter

var det lätt att skilja den vedartade delen av linet från de till spånad användbara tågorna.

Lingropen i Stavs by mäter 2,5 m i längd och den är 2 m djup. Gropen är registrerad som förhminne (raå 345). Men i Stavs by skall enligt uppgift finnas flera lingropar.

Linbastu eller lingrop har varit vanliga i hela Sverige. Någon linbastu tycks nu inte finnas kvar inom Haninge sedan den i Bjurshagen, Muskö, revs.

Vi hoppas att de, som vet var någon linbastu eller lingrop finns, vill höra av sig så att även dessa kan dokumenteras. De utgjorde förr en viktig del av ett hemmans försörjning och är ett kulturhistoriskt arv. Skriv till Haninge Hembygds-gille, Box 48, 137 21 Västerhaninge, eller ring till någon i styrelsen som genast vidarebefordrar till

Dokumentationsgruppen/IH

